

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף שפות
הפיקוח על הוראת העברית ביסודי

קריאה דיאלוגית מונחית של ספר בכיתה

תוכנית הוראה לכיתות ב-ג
לקריאה דיאלוגית של הספר
בילבי גרב־ברך

המזכירות הפדגוגית, אגף שפות – הפיקוח על הוראת העברית ביסודי

פיתוח והובלה של התוכנית: ד"ר לימור קולן, מפק"ר עברית בגיל הרך וביסודי

פיתוח יחידת ההוראה: ד"ר בתיה אפלפלד, מדריכה ארצית, הפיקוח על הוראת

העברית ביסודי, המזכירות הפדגוגית, אגף שפות

תשפ"ו 2025

קריאה דיאלוגית מונחית של ספרים עם התלמידים בכיתה

הקדמה

קריאה דיאלוגית מונחית של ספרים עם תלמידים בכיתה היא חלק מתוכנית הלימודים להוראת הספרות ולקידום האוריינות הלשונית. התוכנית כוללת שגרות של קריאה מונחית של ספרים מומלצים לילדים. ומטרותיה הן:

- * הנאה מקריאה של ספרים ועידוד קריאה
- * פיתוח כישורי השיח וההבעה: דיאלוגיות בשיחה ושיח מורחב
- * הרחבת אוצר מילים וידע לשוני
- * קידום שטף קריאה והבנת הנקרא
- * עידוד כתיבה
- * הרחבת ידע תוכן וסקרנות אוריינית
- * טיפוח ההון התרבותי

הספרים מעמיקים את ההיכרות של הילדים עם עצמם ועם עולמם ובה בעת מרחיבים את אופקיהם. כיוון שהסיפורים עוסקים גם ביחסים בינאישיים ובסוגיות ערכיות, ניתן לקדם באמצעותם למידה חברתית-רגשית – לפתח מודעות עצמית, הבנה חברתית, אמפתיה וערכים.

הקריאה המונחית מבוססת על הגישה הדיאלוגית בהוראה ומעמידה במרכז המפגש עם הספר את השיח הדיאלוגי – בין הילדים לסיפור, בין הילדים למורה ובין הילדים לבין עצמם. המורה המנחה את הקריאה של הספר ממלא תפקיד של סוכן שיח. כקורא מנוסה ומיומן, הוא מאתר הזדמנויות לשיח ויוזם אותו באופן מכוון – במהלך הקריאה ולאחריה.

[להרחבה ראו [קריאה דיאלוגית של ספרי ילדים ונוער – מודל הוראה הוליסטי](#)]

[\[הנחיות ודגשים\]](#)

בילבי גרב־ברך

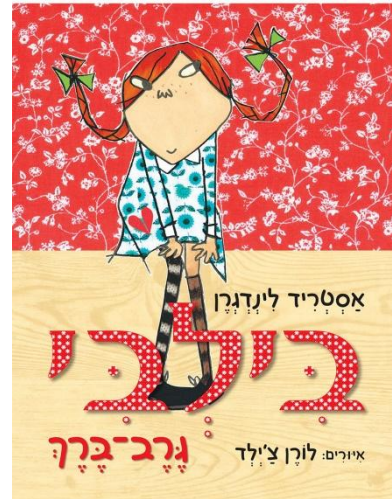
מאת: אסטריד לינדגרן

איורים: לורן צ'ילד

זמורה־ביתן מוציאים לאור, 2009

תקציר

בילבי גרב־ברך היא ילדה בת תשע שגרה לבדה עם סוס וקוף בשם אדון נילסון. אימה נפטרה כשהייתה תינוקת ואביה רב החובל אבד בים. יוצא שבילבי, כמו רבים מגיבורי ספרות הילדים, היא יתומה שנהנית מחופש פעולה שאין לילדים אחרים. בנוסף, היא ניחנת בכוח פיזי בלתי־רגיל ובאישיות ססגונית וכובשת. אף שהיא משתדלת להתנהג יפה, היא מצליחה להרגיז את המבוגרים שנאלצים להודות – בילבי אינה ילדה של מסגרות. בספר תוכלו לקרוא על הרפתקאותיה של בילבי עם שכניה טומי ואניקה.

תיאור הפעילות

יחידת ההוראה העוסקת בספר **בילבי גרב־ברך** כוללת שלב של קריאה דיאלוגית שיתופית ופעילויות בעקבות הקריאה. להלן מבנה יחידת ההוראה:

1. פעילות טרום קריאה לספר
2. הנחיות לקריאה דיאלוגית של הספר
3. שאלות לשיח מורחב
4. הצעות לפעילויות בעקבות כל פרק [בהתאם לשיקולי המורה, אפשר לבצע פעילויות מסוימות בזוגות או בקבוצות]
5. הצעות לפעילויות לאחר השלמת קריאת הספר.

בילבי גרב־ברך

קריאה דיאלוגית מונחית

הצעות לפעילות	חומרי הוראה ולמידה
פעילות טרום קריאה לפני שנציג את הספר <u>נשאל</u>: האם שמעתם על בילבי או בשמה המלא – בילבי גרב־ברך? [מומלץ לכתוב את השם על הלוח] למה אתם חושבים שהיא נקראת כך? באיזו מדינה גרה בילבי? בילבי גרה בשוודיה. נבדוק היכן שוודיה נמצאת על המפה ונספר מעט על המדינה ועל המחברת של בילבי גרב־ברך.	עותקים של הספר כמספר הילדים או לקריאה בזוגות. חשוב שהתלמידים יוכלו לעיין בספר בזמן ההקראה. כדאי להטרים ולהרחיב ידע עולם על המקום וההקשר התרבותי. מצורפים שני קטעי מידע לקריאה. מומלץ לשלב קריאה בחברותא של קטע המידע. מצורפים שני קטעי מידע.

שׁוּדִיָּה

שׁוּדִיָּה הִיא מְדִינָה שֶׁנִּמְצְאָת בְּצִפּוֹן אִירוּפָּה. גְּרִים בָּהּ
כְּעֶשְׂרֵה מִלִּיּוֹן אִישׁ, כְּמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל.

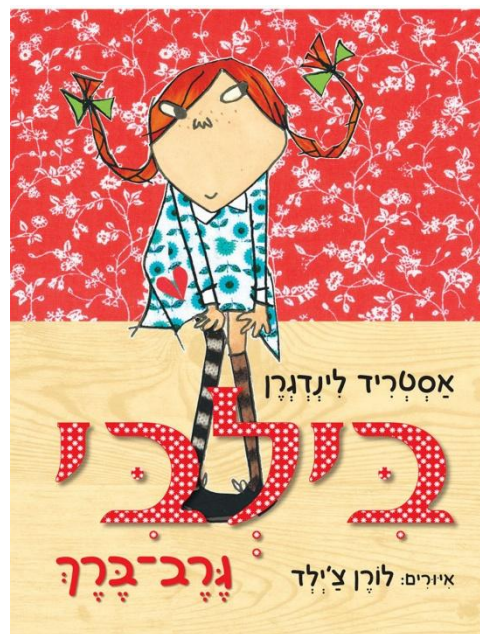
בְּשׁוּדִיָּה קָר הָרַבָּה יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר כָּאן, וּבַחֲרֹף יוֹרֵד שֶׁלֶג
כָּבֵד. יֵשׁ בָּהּ יַעְרוֹת, אֲגָמִים, הָרִים וּבַעֲלֵי חַיִּים כְּמוֹ
אֵילִים, שׁוּעָלִים וְדְבִים.

עִיר הַבִּירָה שֶׁל שׁוּדִיָּה הִיא שְׁטוּקְהוֹלָם. זוֹ עִיר יִפָּה שִׁישׁ
בָּהּ הָרַבָּה מוֹזָאוֹנִים וְאַרְמוֹנוֹת. בְּכָל שָׁנָה נַעֲרָךְ שָׁם טָקֵס
חֲגִיגֵי שָׁבוּ מַעֲנִיקִים אֶת פָּרֵס נוֹבֵל – אֶחָד הַפְּרָסִים
הַחֲשׁוּבִים בָּעוֹלָם. הַפָּרֵס נִתֵּן לְאֲנָשִׁים שֶׁתָּרְמוּ לְאֲנוּשׁוֹת
בְּתַחֲוָמִים שׁוֹנִים כְּמוֹ מַדָּע, סִפְרוֹת וְשָׁלוֹם.

בילבי גרב־ברך

אחת הסופרות הכי מפרסמות של שוּדִיָּה היא אַסְטֵרִיד לינְדֵגֶרן – היא זו שכתבה את הספר על בילבי. כשהבת שלה היתה קטנה ושכבה חולה במטה, היא בקשה מאמא שלה שתמציא ספורים על ילדה דמיונית בשם בילבי גרב־ברך. אַסְטֵרִיד התחילה לספר לה ספורים, וכשראתה שבתה וחבריה אוהבים אותם מאוד – היא החליטה לכתב את הספורים ולהוציא אותם לאור.

הספר הראשון על בילבי היה הצלחה גדולה מאוד בשוּדִיָּה ובהמשך גם ברחבי העולם. הוא תרגם ליותר מששים שפות – וגם לעברית כמובן.

מסמך "קריאה דיאלוגית, מודל הוראה הוליסטי – הנחיות ודגשים".	הנחיות לקריאה דיאלוגית של הספר על מנת שכולם יוכלו להאזין ולעקוב אחר הסיפור, רצוי להקפיד על דממה בזמן ההקראה. היו ערים לתגובות התלמידים ועצרו מדי פעם כדי לחלוק רשמים ומחשבות. לפעמים נעצור כדי לסייע בהבנת הסיפור על ידי ביאור מילה, פישוט משפטים מורכבים או שחזור סדר ההתרחשויות. בסיום כל פרק נעלה שאלות שיעמיקו את הבנת הטקסט ויחברו אותו לחיי התלמידים. לפני קריאת פרק חדש אפשר להיזכר יחד מה קרה בפרק הקודם ולשער מה יקרה בפרק הנוכחי על פי הכותרת.
חומרים ליצירה: ניירות לבנים, מצבעים [טושים] בשלל צבעים, ביניהם: כתום, כחול, אדום, חום ושחור.	פרק 1 – בילבי עוברת לגור בווילה וילקולה <u>תקציר:</u> בילבי גר ב־ברך בת התשע עוברת לגור בווילה וילקולה עם אדון נילסון הקוף וסוס. אימה נפטרה כשהייתה תינוקת ואביה רב החובל נעלם בים. בילבי מניחה שהוא הגיע לאי נידח והפך למלך הילידים. בסמוך לווילה וילקולה גרים האחים טומי ואניקה עם הוריהם. הם שמחים להכיר את שכנתם החדשה ומופתעים לגלות שהיא גרה לבד ואין אף מבוגר שיאמר לה מה לעשות. בילבי מזמינה את טומי ואניקה לביתה ומכינה להם חביתות. שאלות לשיחה: * מה דעתכם על בילבי? * האם הייתם רוצים להיות חברים שלה? למה? * בילבי גרה לבדה בווילה וילקולה. אין אף מבוגר שיאמר לה מה לעשות. מה דעתכם - זה נחמד לגור לגמרי לבד? [כדאי לחשוב יחד על יתרונות וחסרונות]

דפים לקיפולי נייר. הדפסה של ההנחיות לקיפול נייר. ראו נספח 1.	פעילות – מציירים את בילבי: קוראים שוב את תיאורה של בילבי בעמוד 11 (התיאור מתחיל במילים: "וככה היא נראתה: שעה היה בצבע גזר...") וכל תלמיד מצייר את בילבי על פי הכתוב. לאחר מכן אפשר להתבונן בציורים השונים ולראות איך כל אחד דמיון את בילבי אחרת. ניתן גם להשוות לאיוריה של לורן צ'יילד ולהבחין שהם שונים מהמתואר בטקסט. <u>הצעה לפעילות נוספת:</u> הכנה של סירה מקיפולי נייר (אוריגמי). אפשר לצייר בסירה את שני הדברים שהביאה עימה בילבי: קוף קטן ושמו אדון נילסון ומזוודה גדולה מלאה מטבעות זהב.
חומרים ליצירה: בריסטול גדול לכל קבוצה, צמר גפן, כפתורים, חיות פלסטיק, סרגלים, חוטי צמר סרטים, גומיות, מסרקים, מחדדים, מחקים, מספרים, ספוגים, מטליות, שפורפרות ועוד. * כדאי שחלק מהחפצים יהיו כתומים כצבע שעה של בילבי.	פרק 2 – בילבי היא חפשנית חפצים ומסתבכת בקטטה <u>תקציר:</u> אניקה וטומי מבקרים שוב את בילבי שבדיוק מכינה עוגיות זנגביל (ג'ינג'ר) על רצפת המטבח (!). בילבי מגלה לשניים שהיא חפשנית חפצים והשלשה יוצאים לדרך בחיפוש אחר חפצים מעניינים בסביבה. במהלך החיפושים הם רואים חמישה בנים שרודפים אחר וילה הקטן ומרביצים לו. בילבי מתייצבת להגנתו של וילה ומפגינה את כוחה הבלתי רגיל. עם שובם הביתה, בילבי מעודדת את אניקה וטומי לחפש חפצים בעץ עתיק ובגדם של עץ ישן בגינתה והשניים מוצאים חפצים יפים ומיוחדים. שאלות לשיחה: * מה אתם חושבים – בילבי היא שהניחה את החפצים בעץ ובגדם כדי שטומי ואניקה ימצאו אותם? * שמתם לב שאנשים לפעמים משאירים חפצים ברחוב? מה ראיתם שהשאירו ברחוב? * מה עשו חמשת הבנים לוילה הקטן? * איך אתם חושבים שווילה הרגיש? מה אתם הרגשתם כקוראים?

	* איך בילבי עזרה לווילה? (מומלץ לקרוא שוב את עמוד 32) * האם הבנים האלה יציקו שוב לווילה לדעתכם? פעילות – יוצרים עם חפצים צופים בסרטון סדנה עם חנוך - משמעות של חפצים. באמצעות חפצים מכינים פרצופים של בילבי, טומי, אניקה, וילה או בנגט הבריון. מניחים את החפצים על בריסטול (מבלי להדביק!) ומצלמים.
בעקבות קריאת הפרק, מוצעים מבחר משחקי ילדות של פעם. יש לברר אם נדרש ציוד.	פרק 3 – בילבי משחקת תופסת עם השוטרים <u>תקציר:</u> כאשר נודע לתושבי העיירה שבילבי מתגוררת לבדה בווילה וילקולה, הם מחליטים להעביר אותה לבית לילדים יתומים. צמד שוטרים נשלח לקחת אותה, אולם בילבי בורחת מפניהם ומאלצת אותם לשחק תופסת ואף לטפס על הגג. לבסוף היא אווזת בחגורותיהם ומניחה אותם מחוץ לשער. השוטרים מודיעים לתושבי העיירה שבילבי אינה מתאימה לבית ילדים. שאלות לשיח: * ניזכר בפתיחה של הפרק – האם "כל הילדים זקוקים למישהו שיגער בהם"? * השוטרים מסבירים לבילבי שהיא חייבת ללכת לבית הספר כדי ללמוד כל מיני דברים – למשל, לוח הכפל או מהי הבירה של פורטוגל. איך אתם הייתם משכנעים את בילבי ללכת לבית ספר? [שימו לב – במהלך הפרק מתברר שבילבי דווקא יודעת מהי הבירה של פורטוגל – ליסבון] * האם אתם אוהבים לשחק תופסת? אילו משחקים אתם אוהבים לשחק? פעילות – משחקים בוחרים משחק מתוך המבחר המוצע בחוברת של משחקים של פעם.

חומרים: גיליונות נייר גדולים, צבעים מסוגים שונים.	פרק 4 – בילבי הולכת לבית הספר תקציר: טומי ואניקה משכנעים את בילבי לבוא איתם לבית הספר. בילבי דוהרת לבית הספר על גבי סוסה. למרות השתדלותה, היא מתקשה להשתלב בפעילויות הלימודיות ומעוררת את כעסה של המורה. שאלות לשיחה: * למה טומי ואניקה רוצים שבילבי תבוא איתם לבית הספר? * למה המורה כעסה על בילבי? * הייתם רוצים שבילבי תבוא לכיתה שלכם? מה אתם חושבים שהיא הייתה עושה? פעילות – מציירים כמו בילבי נפרוש על הרצפה גיליונות נייר גדולים ונצייר עליהם.
חומרים ליצירה: דפים, צבעים, מגזינים ועיתונים, מספרים, דבק.	פרק 5 – בילבי יושבת על שער ומטפסת על עץ תקציר: בילבי מספרת בדיה על ילד סיני בשם פטר ואחר כך מטפסת עם טומי ואניקה על עץ אלון. השלושה עורכים על העץ ארוחה קלה – קפה ולחמניות. בילבי מגלה שהעץ חלול עד האדמה ונכנסת לתוכו. לאחר מכן, היא מביאה סולם כך שאניקה וטומי יוכלו להיכנס לעץ ולצאת מתוכו ללא חשש. שאלות לשיחה: * שמתם לב שבילבי מספרת סיפורים שלא קרו באמת? למה היא ממציאה סיפורים כאלה? * כאשר הילדים היו על העץ הם שתו קפה והקפה היה להם טעים במיוחד. למה לדעתכם? * הייתם פעם בתוך עץ חלול? בוא נדמיין איך זה מרגיש להיות בתוך עץ חלול - זה חשוק? זה חם או קר? מה מרגישים כשנוגעים בדפנות? פעילות – איור וקולאז' נתבונן באיורים בפרק ונבחין במגזרות הנייר ששולבו בהם (שימו לב לספרים בעמ' 72-73). נצייר את בילבי

	וחבריה על העץ או בתוך העץ תוך שילוב מגזרות נייר בצורת חפצים, עלים, פירות וכדומה.
פרק 6 – בילבי מארגנת טיול תקציר: טומי ואניקה לא הולכים לבית הספר כי יש חופשת קרצוף. בילבי מציעה שילכו עמה ועם אדון נילסון לטיול קטן. במהלך הטיול, הילדים עוצרים לפיקניק ובילבי מתאמנת בטיסה. לפתע הם מבחינים שאדון נילסון נעלם ויוצאים לחפשו. טומי נתקל בשור. השור נוגח בו ומעיף אותו באוויר. בילבי מושכת את זנבו של השור, קוטעת את שני קרניו ולאחר מכן דוהרת על גבו. השור מנסה להשליך אותה מעליו, אך לבסוף מתעייף ונשכב על האדמה. אדון נילסון מתגלה בין ענפיו של עץ אורן. שאלות לשיחה: * אתם אוהבים לצאת לטיולים? למה? * כאשר בילבי מגלה שאדון נילסון נעלם היא מתרגזת וזורקת את אחת מנעליה לתוך שלולית גדולה. מה אתם עושים כשאתם מתרגזים? * השור שמצא את טומי לא אהב ילדים בכלל. למה לדעתכם? פעילות – מה קרה לאדון נילסון? בואו נשער מה קרה לאדון נילסון בזמן שהוא נעלם. אולי הוא פגש מישהו? אולי הוא מצא משהו מעניין? המציאו סיפור קצר כמו בילבי. פעילות – כותבים שיר משלנו טומי ואניקה שרים שיר שהם למדו בבית הספר. גם בילבי שרה אותו, אבל אחרת [מומלץ לקרוא שוב את השירים]. המציאו שיר משלכם שיתחיל במילים: "בימי הקיץ הבהירים, אטייל..."	
פרק 7 – בילבי הולכת לקרקס תקציר: בילבי הולכת עם טומי ואניקה לקרקס. למגינת ליבו של מנהל הקרקס, בילבי קופצת על גב סוס, הולכת על חבל דק ואף מנצחת את אדולף "האיש החזק בעולם". בילבי מתעלה על אמני הקרקס המקצועיים לקול תשואות הקהל. שאלות לשיחה: * אנחנו כבר מכירים את בילבי. האם התנהגותה בקרקס הפתיעה אתכם? * איך אדולף "האיש החזק בעולם" הרגיש, לדעתכם, אחרי שהובס על ידי ילדה? * שימו לב שלאחר ההפסד, אדולף "חמק החוצה במהירות הבזק" - למה? * מה הדבר הכי מצחיק או הכי מפתיע שבילבי עשתה בפרק שקראנו?	

פעילות – כרזה לקרקס דמיינו שיש לכם קרקס ואתם רוצים שהרבה אנשים יגיעו למופע שלכם. הכינו כרזה צבעונית שתפרסם את הקרקס שלכם. בכרזה כדאי לכתוב: שם הקרקס, מתי המופע יתקיים, איפה, ומה יהיה במופע (ליצנים, לוליינים ועוד).	
פרק 8 – בילבי מארחת גנבים <u>תקציר:</u> הקבצנים בלום וקרלסון הרועם מגלים שלבילבי יש מטבעות זהב רבים. בלילה הם מתגנבים אל וילה וילקולה ומנסים לקחת מבילבי את המזוודה שבה מאוחסנים המטבעות, אך עד מהרה הם מגלים שבילבי אינה ילדה רגילה. בילבי מכריחה את בלום לנגן על מסרק ואת קרלסון הרועם לרקוד עמה מחול סקוטי עד שלוש בבוקר. לבסוף היא נותנת לשניים לאכול ושולחת אותם לדרכם עם מטבע זהב לכל אחד. שאלות לשיחה: * למה בילבי נתנה לכל אחד מהגנבים מטבע זהב? * האם הם הרוויחו את מטבע הזהב ביושר כפי שבילבי אמרה? * לו הייתם בילבי, מה אתם הייתם עושים לשני הגנבים? פעילות – מכתב מגנבים דמיינו שאתם בלום או קרלסון הרועם וכתבו מכתב לבילבי.	
חומרים ליצירה: דפים קשיחים להזמנה, דפים לבנים לציוור, מצבעים (טושים)	פרק 9 – בילבי מוזמנת לקפה ועוגה <u>תקציר:</u> אימא של טומי ואניקה מזמינה חברות לקפה ועוגה ומציעה שטומי ואניקה יזמינו את חברתם בילבי. בילבי מגיעה לבית משפחת סטרגרן וכפי שהיא חזתה – התנהגותה מכעיסה מאוד את הגברות. בילבי זוללת את כל הכיבוד, מטבילה את פניה בקצפת, מתערבת ללא הרף בשיחה של המבוגרים ומספרת סיפורים על מאלין, המשרתת של סבתה. גברת סטרגרן אוסרת על בילבי לבוא שוב לביתה. שאלות לשיחה: * מה הדבר הכי מרגיז או מצחיק שבילבי עשתה בבית של טומי ואניקה? [מומלץ לדפדף ולהיזכר] * למה בילבי אינה יודעת איך להתנהג? * אתם מאמינים לסיפורים של בילבי על מאלין, המשרתת של סבתא שלה?

	* אימא של טומי ואניקה אמרה לבילבי שאסור לה לבוא יותר לבית המשפחה. מה לדעתכם בילבי הרגישה? פעילות - הזמנה מיוחדת הכינו הזמנה מהודרת לקפה ועוגה. בהזמנה ציינו אם יש סיבה מיוחדת למפגש, מתי והיכן יתקיים. אפשר לסיים במילים – נשמח לראותכם! פעילות - עלמה מהודרת ציירו את בילבי כפי שהתלבשה והתאפרה לקראת הביקור בביתם של טומי ואניקה. מומלץ לקרוא את התיאור בעמ' 136 ולצייר את בילבי על פיו.
	פרק 10 – בילבי מצילה חיים <u>תקציר:</u> טומי ואניקה הוזמנו עם הוריהם למכרים ובילבי ממלאת את יומה בעיסוקים נחמדים. היא רוכבת העירה על גבי סוסה, יחד עם אדון נילסון. בכיכר השוק אנשים מתקהלים סביב גורד שחקים שעולה באש ובראשו – שני ילדים לכודים. בילבי מטפסת על עץ שסמוך לבניין ומחלצת את שניהם. כל האנשים מריעים ארבע פעמים לכבודה. שאלות לשיחה: * טומי ואניקה הוזמנו עם הוריהם למכרים ולכן לא באו לבקר את בילבי. איך אתם חושבים שבילבי הרגישה? * בילבי הבחינה באש אך לא הבינה למה הילדים בגורד השחקים צורחים. קרה לכם שלא הבנתם מה בדיוק קורה והייתם צריכים שמבוגר יסביר לכם? * אחרי שבילבי הצילה את הילדים היא נשארה לבדה על העץ, שרה, רקדת וצווחה: "איזו שריפה כיפית, כיפית, כיפית!" למה היא חשבה שזו שריפה כיפית? אתם חושבים שגם הילדים שהיא הצילה חשבו כך? פעילות – מכתב תודה לבילבי כתבו מכתב תודה לבילבי מהילדים שבילבי הצילה או מההורים שלהם.

ראו כרטיסים מעוצבים בנספח 2.	פרק 11 – בילבי עורכת מסיבת יום הולדת תקציר: בילבי מזמינה את טומי ואת אניקה למסיבת יום הולדת. לעת ערב הם באים לביתה של בילבי, מעניקים לה תיבת נגינה ומקבלים ממנה מתנות אף שלהם אין יום הולדת. הם משחקים במשחק "לא לדרוך על הרצפה" ולאחר מכן עולים לעליית הגג כדי להגיד שלום לרוחות הרפאים. בעליית הגג טומי ואניקה חושבים שהם רואים רוח רפאים, אך מדובר בבילבי שמחזיקה את חולצת הפיג'מה של אבא שלה. בילבי מוצאת פריטים נוספים בתיבת מלחים ישנה, ביניהם שלושה אקדחים, חרב סיף ושקיק מלא מטבעות זהב. אבא של טומי ואניקה מגיע לקחת את ילדיו הביתה. שאלות לשיח מורחב * מה אתם הייתם קונים לבילבי ליום הולדתה? * בילבי רוצה להיות שודדת ים כשתהיה גדולה. למה לדעתכם? * גם אתם רוצים להיות שודדי ים כשתהיו גדולים? מה תרצו להיות? פעילות – כרטיס ברכה הכינו כרטיס ברכה לבילבי לרגל יום הולדתה. מה תרצו לומר לה? מה תאחלו לה? לסיום, נקרא את הדברים המובאים בצד האחורי של הכריכה. <u>נשאל:</u> מצוין שבילבי הייתה סמל לעצמאות, לשובבות ולאהבת הרפתקאות של גיל הילדות. מה דעתכם על האמירה הזו? אתם מסכימים איתה? כיצד זה בא לידי ביטוי בסיפור?
---	--

<u>הצעות לפעילויות לאחר השלמת הקריאה של הספר</u> אפשר לבחור באחת או יותר מן הפעילויות.	
<u>מי את בילבי?</u> המטרה: הערכת מאפייני הדמות המרכזית בסיפור. בתחילת הסיפור מציין אחד המלחים שבילבי "ילדה יוצאת דופן". נחזור ונקרא בעמוד 9. <u>נשאל:</u> למה הוא התכוון? ניצור "תיק דמות" לבילבי: * איך היא נראית? * במה בילבי מיוחדת ושונה משאר הילדים? * מה בילבי אוהבת לעשות? * איך בילבי מתנהגת כלפי אחרים? * מה חושבות דמויות שונות על בילבי? * מה אני מרגיש או מרגישה כלפי בילבי? הפעילות מתאימה ללמידה בחברותא או בקבוצות קטנות של 3 תלמידים.	<u>שיח דיאלוגי מורחב בעקבות הקריאה</u> המטרה: לפתח חשיבה ביקורתית ויכולת נימוק. <u>שאלות לדיון</u> * מה הופך את בילבי לדמות מיוחדת? * האם הייתם רוצים להיות כמו בילבי? למה כן/לא? * אילו כללים או מוסכמות בילבי שוברת? מה דעתכם על זה? עודדו את התלמידים להשתמש בדוגמאות מהסיפור לנימוק דעתם. הפעילות מתאימה לדיון בקבוצה קטנה.
<u>קריאה שיתופית בחברותא</u> נחלק את התלמידים לחברותות לקריאה שיתופית של חלקים בסיפור. כל תלמיד יבחר קטע אהוב עליו במיוחד בסיפור וישתף מדוע בחר בקטע זה. התלמידים ידפדפו בספר ויאתרו את הקטע ויקראו אותו יחד.	
<u>כתיבה יוצרת – "לו הייתי בילבי ליום אחד..."</u> המטרה: לפתח את הדמיון וההבעה בכתב. כל תלמיד ותלמידה יכתבו סיפור קצר או קטע קצר המתאר מה הם היו עושים אילו הם היו בילבי ליום אחד.	

איך הם היו נראים? מה הם היו לובשים? איך הם היו מתנהגים? לאן הם היו הולכים? מה קרה לה באותו היום? אפשרות אחרת: מה היה קורה אם בילבי הייתה באה לבקר אתכם בבית הספר? – תארו וספרו מה קרה באותו היום.
<u>המחזה או הצגה</u> המטרה: לחזק את הקריאה, את הביטוי בעל־פה ואת שיתוף הפעולה בין התלמידים. נחלק את התלמידים לקבוצות קטנות. כל קבוצה תקבל קטע קצר מהסיפור ותכין ותציג אותו בהקראה תיאטרלית ובמשחק תפקידים. אפשר לכלול גם תלבושות מתאימות ואביזרים פשוטים.
<u>כתיבת המלצה</u> נעודד את התלמידים לכתוב המלצה לקריאה של הספר בילבי. תלמידים שנהנו מהסיפור יוכלו לכתוב המלצה לספר אותה נפרסם בספרית בית הספר, בעיתון בית הספר או בספרייה הכיתתית. אפשר להציג לתלמידים דוגמאות להמלצות. אפשר לשוחח על מהי המלצה ואיך כותבים המלצה. <u>ההמלצה היא טקסט עיוני שנועד גם למסור מידע על אודות הספר וגם לשכנע לקרוא אותו.</u> בהמלצה נתאר בקצרה את עלילת הסיפור מבלי לחשוף יותר מדי פרטים מפתיעים שעשויים לפגום בחוויית הקריאה של הקורא. נוסיף המלצה מנומקת לקריאה של הספר. נכיר לתלמידים מילות שכנוע כגון: כדאי, מומלץ. נכיר לתלמידים מילות תואר מגוונות: הספר מרתק, מסקרן, מותח, נוגע ללב, משעשע. העלילה מותחת, מסקרנת, מעניינת. אפשר לתאר את חוויית הקריאה: הקריאה מהנה, לא תוכלו להפסיק לקרוא. אפשר להביא ציטוט מעניין מתוך הסיפור.
<u>פגישה עם בילבי</u> המטרה: תרגול ניסוח שאלות ותשובות והעמקת ההיכרות עם דמותה של בילבי. הכנת ראיון היפותטי היא דרך נהדרת להעמיק את הבנת הדמות ולתת לתלמידים ביטוי אישי ויצירתי. אפשר לעודד את התלמידים לחבר שאלות משעשעות, מעוררות מחשבה ושאלות שמעוררות שיח ערכי. התלמידים יתכוננו לפגישה עם בילבי ויחברו שאלות שהם רוצים להפנות אליה.

לדוגמה:

- * מה את הכי אוהבת לעשות?
- * למה את לא הולכת לבית הספר?
- * בת כמה את בעצם?
- * איך זה לגדול ללא הורים?
- * אילו כוחות מיוחדים יש לך?
- * מה הדבר הכי מצחיק שקרה לך?
- * מה הדבר הכי עצוב שקרה לך?
- * למה את גורבת גרביים בצבעים שונים?
- * אם היית יכולה לבקש משאלה אחת – מה היית מבקשת?
- * מה את הכי אוהבת בעצמך?
- * מה הופך חבר לחבר טוב בעיניך?
- * מה לדעתך אפשר ללמוד בלי בית ספר?
- * מה החלום הכי מוזר שהיה לך?
- * אם היית בעל חיים – איזה בעל חיים היית ולמה?
- * אם היית יוצאת למסע בעולם – את מי היית לוקחת איתך?

דוגמה לדף פעילות:

ריאיון עם בילבי גרבי־ברך

הוראות לתלמידים:

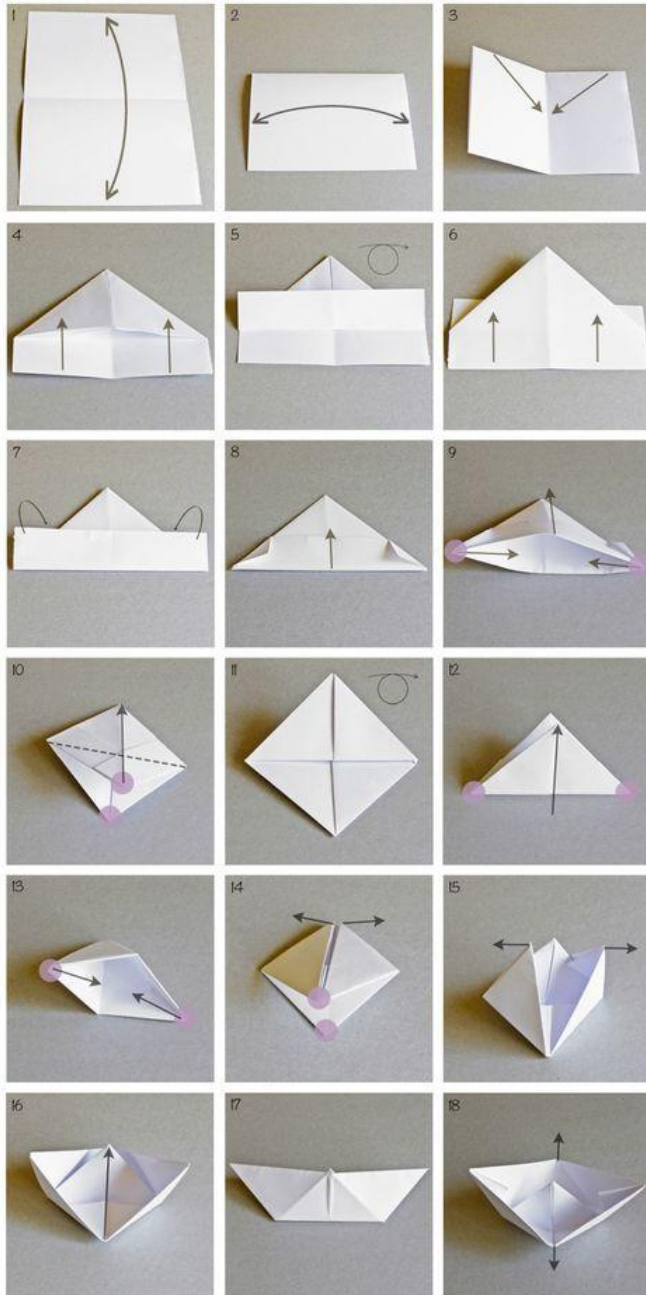
עבדו בזוגות – אחד מכם הוא העיתונאי או העיתונאית, והשני הוא בילבי.
בחרו 5 שאלות מהרשימה (או המציאו שאלות משלכם) וכתבו את התשובות כמו בריאיון אמיתי.
בסוף – החליפו תפקידים!
שם המראיין או המראיינת:
שם המרואיינת (בילבי):
שאלה 1:
תשובה של בילבי:

נספח 1

Origami Boot

@deschdanzach

נספח 2

